

Sygn. akt IV KK 328/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 27 lutego 2023 r.  
sprawy **W. D., R. D. i J. D.**  
skazanych za czyn z art. 191 § 2 k.k. i in.  
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanych  
od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej  
z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt VII Ka 778/21  
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej  
z dnia 23 czerwca 2021 r., sygn. akt IX K 1235/18

### **postanowił**

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanych kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2021 r., sygn. akt IX K 1235/18, Sąd Rejonowy w Bielsku - Białej:

1. uznał oskarżonego W. D. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, szczegółowo opisanego w pkt. 1 części wstępnej wyroku, z tym, iż przyjął, że dopuścił się go w okresie od 17 kwietnia 2015 r. do czerwca 2015 r., a potwierdzenie zapłaty podpisane 23 kwietnia 2015 r. obejmowało odbiór kwot: 61 500 zł tytułem zapłaty za samochód ciężarowy marki V. o numerze rejestracyjnym [...], 1.000 zł tytułem zapłaty za wózek marki S., 8.000 zł

tytułem zapłaty za samochód marki C. o numerze rejestracyjnym [...], 140.000 zł tytułem zapłaty za samochód marki B. o numerze rejestracyjnym [...] i 40.000 zł tytułem zapłaty za samochód marki D. o numerze rejestracyjnym [...], a także obejmowało przekazanie na rzecz W. sp. z o.o. z siedzibą w B. samochodu ciężarowego marki V. o numerze rejestracyjnym [...] o wartości 61.500 zł i wózka marki S. o wartości 1.000 zł, tj. za winnego czynu realizującego ustawowe znamiona przestępstwa określonego w art. 191 § 2 k.k. i art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 191 § 2 k.k. i art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na mocy art. 191 § 2 k.k., przy zastosowaniu art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., wymierzył mu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności, zaś na mocy art. 33 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 200 (dwieście) stawek dziennych przy przyjęciu, iż wysokość jednej stawki wynosi 50 zł (pięćdziesiąt złotych);

2. uznał oskarżonego W. D. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, szczegółowo opisanego w pkt. 2 części wstępnej wyroku, realizującego ustawowe znamiona przestępstwa określonego w art. 193 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na mocy art. 193 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności;
3. uznał oskarżonego W. D. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, szczegółowo opisanego w pkt. 3 części wstępnej wyroku, realizującego ustawowe znamiona przestępstwa określonego w art. 193 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na mocy art. 193 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności;
4. uznał oskarżonego W. D. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, szczegółowo opisanego w pkt. 4 części wstępnej wyroku, z tym, iż przyjął, że numer rejestracyjny motocykla to [...], tj. za winnego czynu realizującego ustawowe znamiona przestępstwa określonego w art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na mocy art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

5. na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych w pkt. I, II, III i IV wyroku wymierzył oskarżonemu W. D. karę łączą 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;
6. na mocy art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej w pkt. V wyroku kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu W. D. na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata;
7. na mocy art. 72 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego W. D. do pisemnego informowania kuratora o przebiegu okresu próby (jeden) raz co 3 (trzy) miesiące;
8. na mocy art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego W. D. do naprawienia w części szkody wyrządzonej przestępstwem przypisanym mu w pkt. I wyroku, tj. do zapłaty na rzecz B. S. kwoty 103 500 zł (sto trzy tysiące pięćset złotych);
9. na mocy art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego W. D. do naprawienia w całości szkody wyrządzonej przestępstwem przypisanym mu w pkt. IV wyroku, tj. do zapłaty na rzecz B. S. kwoty 6.000 zł (sześć tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 11 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty;
10. uznał oskarżonego R. D. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, szczegółowo opisanego w pkt. 5 części wstępnej wyroku, z tym, iż przyjął, że dopuścił się go w okresie od 17 kwietnia 2015 r. do czerwca 2015 r., a potwierdzenie zapłaty podpisane 23 kwietnia 2015 r. obejmowało odbiór kwot: 61. 500 zł tytułem zapłaty za samochód ciężarowy marki V. o numerze rejestracyjnym [...], 1.000 zł tytułem zapłaty za wózek marki S., 8.000 zł tytułem zapłaty za samochód marki C. o numerze rejestracyjnym [...], 140.000 zł tytułem zapłaty za samochód marki B. o numerze rejestracyjnym [...] i 40.000 zł tytułem zapłaty za samochód marki D. o numerze rejestracyjnym [...], a także obejmowało przekazanie na rzecz W. sp. z o.o. z siedzibą w B. samochodu ciężarowego marki V. o numerze rejestracyjnym [...] o wartości 61.500 zł i wózka marki S. o wartości 1.000 zł, tj. za winnego czynu realizującego ustawowe znamiona przestępstwa określonego w art. 191 § 2 k.k. i art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw.

- z art. 191 § 2 k.k. i art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na mocy art. 191 § 2 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności, zaś na mocy art. 33 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 200 (dwieście) stawek dziennych przy przyjęciu, iż wysokość jednej stawki wynosi 50 zł (pięćdziesiąt złotych);
11. na mocy art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej w pkt. X wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu R. D. na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata;
  12. na mocy art. 72 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego R. D. do pisemnego informowania kuratora o przebiegu okresu próby 1 (jeden) raz co 3 (trzy) miesiące;
  13. na mocy art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego R. D. do naprawienia w części szkody wyrządzonej przestępstwem przypisanym mu w pkt. X wyroku, tj. do zapłaty na rzecz B. S. kwoty 103 500 zł (sto trzy tysiące pięćset złotych);
  14. uznał oskarżonego J. D. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, szczegółowo opisanego w pkt. 6 części wstępnej wyroku, z tym, iż przyjął, że dopuścił się go w okresie od 17 kwietnia 2015 r. do czerwca 2015 r., a potwierdzenie zapłaty podpisane 23 kwietnia 2015 r. obejmowało odbiór kwot: 61. 500 zł tytułem zapłaty za samochód ciężarowy marki V. o numerze rejestracyjnym [...], 1.000 zł tytułem zapłaty za wózek marki S., 8.000 zł tytułem zapłaty za samochód marki C. o numerze rejestracyjnym [...], 140.000 zł tytułem zapłaty za samochód marki B. o numerze rejestracyjnym [...] i 40.000 zł tytułem zapłaty za samochód marki D. o numerze rejestracyjnym [...], a także obejmowało przekazanie na rzecz W. sp. z o.o. z siedzibą w B. samochodu ciężarowego marki V. o numerze rejestracyjnym [...] o wartości 61.500 zł i wózka marki S. o wartości 1.000 zł, tj. za winnego czynu realizującego ustawowe znamiona przestępstwa określonego w art. 191 § 2 k.k. i art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 191 § 2 k.k. i art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na mocy art. 191 § 2 k.k. przy zastosowaniu

- art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, zaś na mocy art. 33 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 200 (dwieście) stawek dziennych przy przyjęciu, iż wysokość jednej stawki wynosi 50 zł (pięćdziesiąt złotych);
15. na mocy art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej w pkt. XIV wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu J. D. na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata;
  16. na mocy art. 72 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego J. D. do pisemnego informowania kuratora o przebiegu okresu próby 1 (jeden) raz co 3 (trzy) miesiące;
  17. na mocy art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego J. D. do naprawienia w części szkody wyrządzonej przestępstwem przypisanym mu w pkt. XIV wyroku, tj. do zapłaty na rzecz B. S. kwoty 103.500 zł (sto trzy tysiące pięćset złotych).

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu.

Po rozpoznaniu apelacji wywiedzionych od powyższego orzeczenia przez obrońców i oskarżonego R. D., wyrokiem z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt VII Ka 778/21, Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej utrzymał zaskarżony wyrok w mocy i orzekł o kosztach procesu.

Od powyższego wyroku kasację wywiodła obrońca oskarżonych, która zaskarżyła to orzeczenie w całości, zarzucając mu:

1. brak wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. - albowiem W. D., R. D. i J. D. skazani zostali za popełnienie przestępstwa zakwalifikowanego jako czyn z art. 191 § 2 k.k. i art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 191 § 2 k.k. i art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., podczas gdy w zakresie czynu z art. 190a § 1 k.k., które to przestępstwo ścigane jest na wniosek pokrzywdzonego (*vide* art. 190a § 4 k.k.), pokrzywdzony B. S. nie złożył wniosku o ściganie, przy czym uchybienie to inkorporowane zostało przez Sąd Okręgowy do własnego orzeczenia, pomimo faktu, iż

stanowi ono bezwzględną przyczynę odwoławczą, co do której zarzut podnoszono także w apelacji obrońcy skazanych;

2. nienależytą obsadę sądu, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (w świetle uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r.) - albowiem niniejsza sprawa rozpoznana została przez Sąd Okręgowy w składzie obejmującym osobę powołaną na stanowisko sędziowskie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa utworzonej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), tj. przez SSO W. S. (członka składu orzekającego i sędziego sprawozdawcę w Sądzie Okręgowym w Bielsku- Białej jako Sędzie II instancji w niniejszej sprawie), podczas gdy prawne i faktyczne okoliczności, w jakich doszło do zmiany kształtu Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie powyższej nowelizacji pozbawiły ją atrybutu niezależności, czyniąc ją jednocześnie niezdolną do dokonywania wyboru kandydatów na stanowiska sędziowskie.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna.

Odnosząc się do zarzutu podniesionego w punkcie 1. kasacji należy przypomnieć, że kodeks postępowania karnego nie określa formy, w jakiej pokrzywdzony powinien wyrazić wolę ścigania (tj. złożyć wniosek o ściganie). Oświadczenie w tej kwestii może być zatem złożone zarówno ustnie do protokołu, jak i na piśmie. Istotne jest jedynie to, by z treści tego oświadczenia wynikało żądanie pokrzywdzonego ścigania sprawców (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1985 r., II KR 372/85). Nie budzi również wątpliwości, że brak wniosku o ściganie jest brakiem usuwalnym. Brak ten można bowiem uzupełnić w każdym czasie (do upływu terminu przedawnienia karalności przestępstwa). W

doktrynie zasadnie podnosi się przy tym, że w sytuacji, w której na wcześniejszym etapie postępowania wymagany wniosek o ściganie nie został złożony, zaś „po wniesieniu aktu oskarżenia, pokrzywdzony oświadcza np., że przyłącza się do procesu w roli oskarżyciela posiłkowego, to jego wola ścigania jest wyraźna i brak uprzedniego wyraźnego oświadczenia o wnioskowanie o ściganie uznać należy za konwalidowany” (T. Grzegorzczak [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Artykuły 1-467. Komentarz*, Warszawa 2014, komentarz do art. 12, teza 10). W analizowanej sprawie, pokrzywdzony oświadczenie wyrażające wolę działania w toku postępowania w charakterze oskarżyciela posiłkowego, złożył poprzez przedłożenie osobiście sporządzonego pisma, w dniu 14 lutego 2019 r. (k. 2250; wcześniej tego rodzaju oświadczenie w imieniu pokrzywdzonego sformułował jego pełnomocnik – k. 2244). Oświadczenie to zostało przy tym złożone już po wniesieniu do sądu aktu oskarżenia, w którym każdemu z oskarżonych zarzucono popełnienie czynu zabronionego z art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (k. 2205 – 2215, 2223). Jest więc oczywiste, że zawarta w ww. oświadczeniu o przyłączeniu się do procesu w charakterze oskarżyciela posiłkowego wola ścigania oskarżonych za zarzucane im czyny, obejmowała także i wskazane wyżej przestępstwo kwalifikowane między innymi z art. 190a § 1 k.k.

Już ta tylko okoliczność nakazuje uznać, że zarzut podniesiony w punkcie 1. kasacji jest oczywiście chybiony.

Analogicznie należy ocenić zarzut podniesiony w punkcie 2. kasacji.

Rozwijając ten wątek, na wstępie należy przypomnieć, że z powołanej w zarzucie uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I - 4110-1/20, absolutnie nie wynika, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po dniu 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu niezawisłości i bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Wskazana bezwzględna przyczyna odwoławcza, zgodnie z treścią powołanej uchwały, zachodzi wyłącznie

wtedy, gdy wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W powyższym kontekście należy także przypomnieć, że Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22, odnosząc się do ww. uchwały połączonych Izb, również wskazał, że *brak jest podstaw do przyjęcia a priori, iż każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.* Oznacza to, że w świetle ww. uchwał dla wykazania zaistnienia w konkretnej sprawie stanu określanego mianem „nienależytej obsady sądu” nie wystarczy odwołać się do instytucjonalnej nieprawidłowości powoływania sędziów na podstawie procedury konkursowej z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ustanowionym ustawą z 2017 r. Konieczne jest bowiem wykazanie *in concreto*, że sędzia nie gwarantował chociażby minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości. To zaś należy uczynić odwołując się do testu, którego elementy zostały opisane w obu ww. uchwałach Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 sierpnia 2022 r., II KK 85/22, zob. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2022 r., III KK 216/22, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2022 r., sygn. akt V KK 171/22).

W wywiedzionym w przedmiotowej sprawie nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia nie tylko zaś nie wykazano zaistnienia powyższego stanu rzeczy, ale nawet nie przytoczono jakichkolwiek konkretnych argumentów, które mogłyby temu wykazaniu służyć. Skarżąca ograniczyła się w istocie do powołania się na fakt uzyskania nominacji sędziowskiej przez SSO W. S. na podstawie wniosku kwestionowanej Krajowej Rady Sądownictwa oraz zasygnalizowania „konieczności zbadania trybu powołania na urząd sędziego Sądu Okręgowego osoby biorącej udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, tj. sędziego W. S.”, co w świetle powołanych wyżej orzeczeń nie może być uznane za wystarczające uzasadnienie

zarzutu podniesionego w punkcie 2 kasacji. Tezy, iż w badanym postępowaniu zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w ww. znaczeniu nie potwierdzają również okoliczności przywołane w uzasadnieniu uchwały nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 3 października 2019 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na jedno stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Bielsku-Białej, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 762, na mocy której to uchwały Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie W. S. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Bielsku-Białej. Treść tego dokumentu skarżąca pozostawiła zresztą poza zakresem swoich analiz.

Trafność konstatacji, iż udział SSO W.S., w rozpoznawaniu przedmiotowej sprawy, w konkretnych jej okolicznościach doprowadził do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności skutkującego nienależytą obsadą sądu, podważa również okoliczność, że ani oskarżeni, ani ich obrońcy w toku postępowania odwoławczego, nie zgłaszali jakichkolwiek zastrzeżeń co do prawidłowości obsady orzekającego w niniejszej sprawie Sądu Okręgowego, nie sygnalizowali wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości zasiadających w nim sędziów i nie podejmowali inicjatywy mającej na celu wyłączenie któregoś z nich (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2022 r., II KO 98/22).

Wobec powyższych uwag, także zarzut podniesiony w punkcie 2. kasacji musiał zostać uznany za oczywiście bezzasadny.

W świetle przytoczonej argumentacji jako bezprzedmiotowy należało uznać wniosek z pkt. III kasacji.

W obliczu przedstawionych wywodów, Sąd Najwyższy oddalił wywiedziony w niniejszej sprawie nadzwyczajny środek zaskarżenia w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 2 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k.